IPN
ARCHIVAL
INVENTORY

IPN Rz 874/1

DOCUMENT CREATOR

Fond/Collection:
Kolekcja: Grażyna Pieniądz

RECORD IDENTIFICATION

IPN reference number: IPN Rz 874/1

FILE DESCRIPTION

Title:
Zdjęcia, dokumenty i oświadczenia dot. ukrywania od 30-10-1942 r. do 2-08-1944 r. w Rzeszowie w domu przy ul. Staszica 18 Eugenii i Paula Thalerów oraz Oskara Zimmermana przez Weronikę i Stanisława Lipińskich oraz Kazimierę i Józefa Pieniądzów

Abstract:
W j.a. m.in.: Weronika Lipińska z d. Pietras, c. Tomasza i Anny (ur. 10-02-1890 r., zm. 2-03-1969) i Stanisław Lipiński, s. Piotra i Zofii (ur. 14-04-1893 r., zm. 11-11-1961) na zdjęciu z 1915 r.; Eugenia i Paweł Thalerowie na zdjęciu wykonanym po wojnie w zakładzie fotograficznym H. Hentschel w Bad Kissingen w RFN; Oskar Zimmerman na zdjęciu wykonanym najpewniej po wojnie; Zdjęcie Kazimiery Pieniądz z domu Lipińskiej (ur. 22-01-1925, zm. 22-09-1997); Zdjęcie Józefa Pieniądza, syna Wojciecha i Karoliny (ur. 18-02-1917 r., zm. 9-04-1985 r.); Listy Eugenii i Paula Thalerów do Lipińskich i Pieniądzów z lat 1966-1979; Listy Eugenii Thaler do Pieniądzów z lat 1979-1983; Oświadczenia Kazimiery i Józefa Pieniądzów z 27-08-1984 r. i z 13-03-1985 r. dot. ukrywania od 30-10-1942 r. do 2-08-1944 r. w Rzeszowie w domu przy ul. Staszica 18 Eugenii i Paula Thalerów oraz Oskara Zimmermana przez Weronikę i Stanisława Lipińskich oraz Kazimierę i Józefa Pieniądzów. Lipińscy wraz z córką Kazimierą Pieniądz oraz zięciem Józefem Pieniądzem od 30-10-1942 r. do 2-08-1944 r., tj. do nadejścia Armii Czerwonej opiekowali się i ukrywali przed Niemcami małżeństwo pochodzenia żydowskiego Eugenię i Pawła Thalerów, którzy mieszkali przed wojną w Rzeszowie z dwoma synami, jedenastoletnim Jakubem i dziewięcioletnim Zenonem. W 1938 r. przyjechał do nich Oskar Zimmerman, który uciekł z hitlerowskich Niemiec. W 1942 r. wszyscy znaleźli się w rzeszowskim getcie. W październiku 1942 r. synowie Thalerów zostali zabrani przez Niemców i już nie wrócili do domu. Prawdopodobnie zostali zamordowani. Po tym dramatycznym wydarzeniu Thalerowie razem z Zimmermanem znaleźli schronienie u Weroniki i Stanisława Lipińskich na strychu domu przy ul. Staszica 18 w Rzeszowie. W dzień ukrywani Żydzi przebywali na strychu, a wieczorem przychodzili do mieszkania, aby posilić się, umyć, a zimą także ogrzać. Wszystkie koszty utrzymania ukrywającej się trójki ponosiła polska rodzina. Po zakończeniu wojny Thalerowie i Zimmerman zamieszkali w Niemczech we Frankfurcie nad Menem.

DATES

Starting date: 1915
Closing date: 1985

MATERIAL DESCRIPTION

The media type: Pliki cyfrowe

Number of volumes: 1

Number of pages: 29

PLACE OF STORAGE

Archive branch:

Oddziałowe Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie